

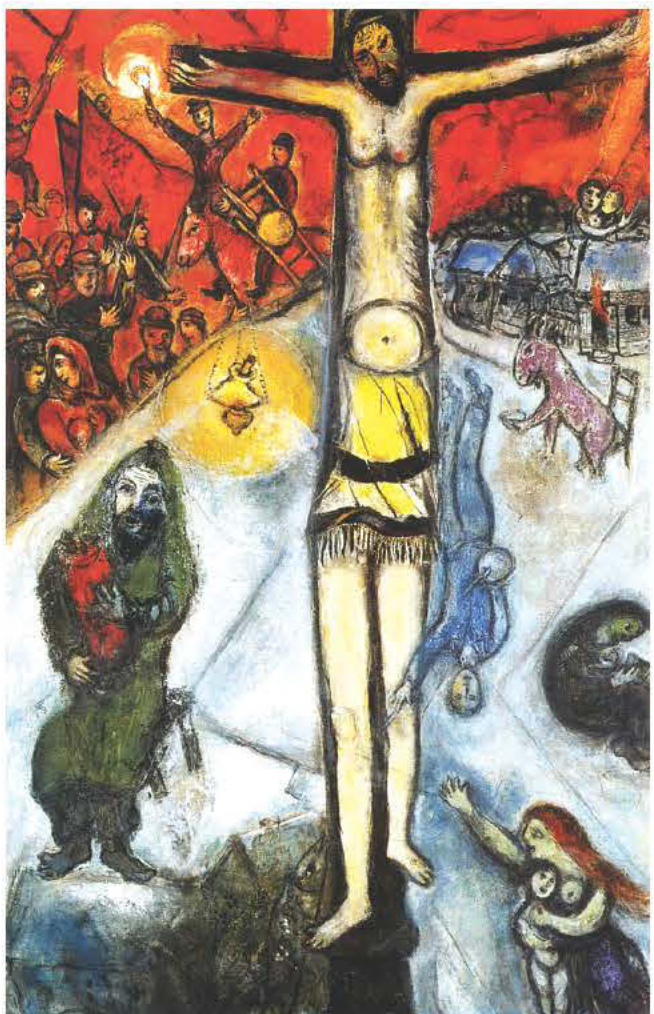
Μαντένια, «Ο θρήνος για το νεκρό Χριστό», 1490

66ου κανόνος της θέσπισε «Από της αγίας Αναστασίμου Χριστού του Θεού ημών ημέρας μέχρι της Καινής Κυριακής την όλην Εβδομάδα εν ταις αγίαις εκκλησίαις σχολάζειν δει απαραιλείτως τους πιστούς. Μπδαμώς ουν εν ταις προκειμέναις ημέραις ιπποδρόμια ή ετέρα δημώδης θέα επιτελείσθω».

Την Τρίτη, μετά το Πάσχα, που ονομάζεται της Γαλιλαίας, όπως και σήμερα λέγεται από τους Ποντίους, γινόταν το λεγόμενο καλημέρι του δημάρχου, του προέδρου δηλαδή των Πρασίνων και των Βενετών.

Κατά τον Κωνσταντίνο τον Πορφυρογέννητο, που περιγράφει την τελετή, οι του δήμου των Πρασίνων και των Βένετων με το αρμόνιό τους πήγαιναν στην αυλή του δημάρχου τους, που τους υποδεχόταν έφιππος φορώντας την στολή του. Εκεί υπήρχαν πολλές επευφημίες.

«Την καλήν ημέραν ποιήσωμεν μετά του δημάρχου των Βενέτων (ή των Πρασίνων)• Τρισάγιε, βοήθησον τους δεσπότες και συ αυτούς θεράπευσον επί πάσιν πλεονάζων της ζωής αυτών χρόνους συν ταις τιμίαις Αυγούσταις εν τη πορφύρα εις τελειάν χαρμονήν των Ρωμαίων και Βενέτων (ή Πρασίνων) των γνησίων ημών δούλων. Κύριε χείρε• καλή σου ημέρα, όλη η ημέρα σήμερα καλή σου ημέρα γίνεται. Ο δείνα πρωτοσπαθάριε δήμαρχε, πολλοί σου χρόνοι• ως γαρ αγαπώμεν σοι, αξίως σε ευχόμεθα, ίνα αδιάδοχος μείνης διοικών ημάς. Ο αναστάς Θεός ημών, φύλαττε τον δήμαρχον».

Με τις ευχάς αυτές, συνοδευόταν ο δήμαρχος στον ιππόδρομο, όπου άκουε τα εξής: «Καλώς ήλθες προβολή ευεργετών, καλώς ήλθες ευγενής εκ προγόνων, καλώς ήλθες Θεοστέπων ο δούλος, καλώς ήλθες ο δείνα, πρωτοσπαθάριε και δήμαρχε των Βενέτων (ή Πρασίνων), αλλ' ο πάντων ποιητής και δεσπότης ο αναστάς παραδόξως εκ τάφου τους χρόνους σου πληθύνει εις μήκη χρόνον• ο Θεός ο άγιος φύλαττε τον δήμαρχον».

Οι Βυζαντινοί πρόγονοι μας, τιμώντας την ιερότητα των Πασχαλινών ημερών, νομοθέτησαν να μη λειτουργούν τα δικαστήρια κατά την Μεγάλη και την Διακαινήσιμο Εβδομάδα. Οι αντίδικοι τότε συνήθιζαν να λένε : «παρέλθει η ημέρα του πάθους του Χριστού και γυμνάζω την δίκην, εκδικώ την ύβριν».

Ο νόμος όριζε κατά τις ημέρες αυτές να μη φυλακίζονται όσοι υπέπιπταν σε ελαφρά πταίσματα. Εξάιρεση γινόταν για αυτούς που έκαμναν βαριά αδικήματα π.χ. τυμβωρύχους, βιαστές, πατροκτόνους και παραχαράκτες, οι οποίοι φυλακίζονταν.

Κατά τις μεγάλες εορτές ή κατά τις ημέρες ευχάριστων για το κράτος γεγονότων, κατά τους Βυζαντινούς χρόνους επικρατούσε η συνήθεια, να απολύονται από τις φυλακες οι για ελαφρά παραπτώματα φυλακισθέντες. Τούτο γινόταν και κατά

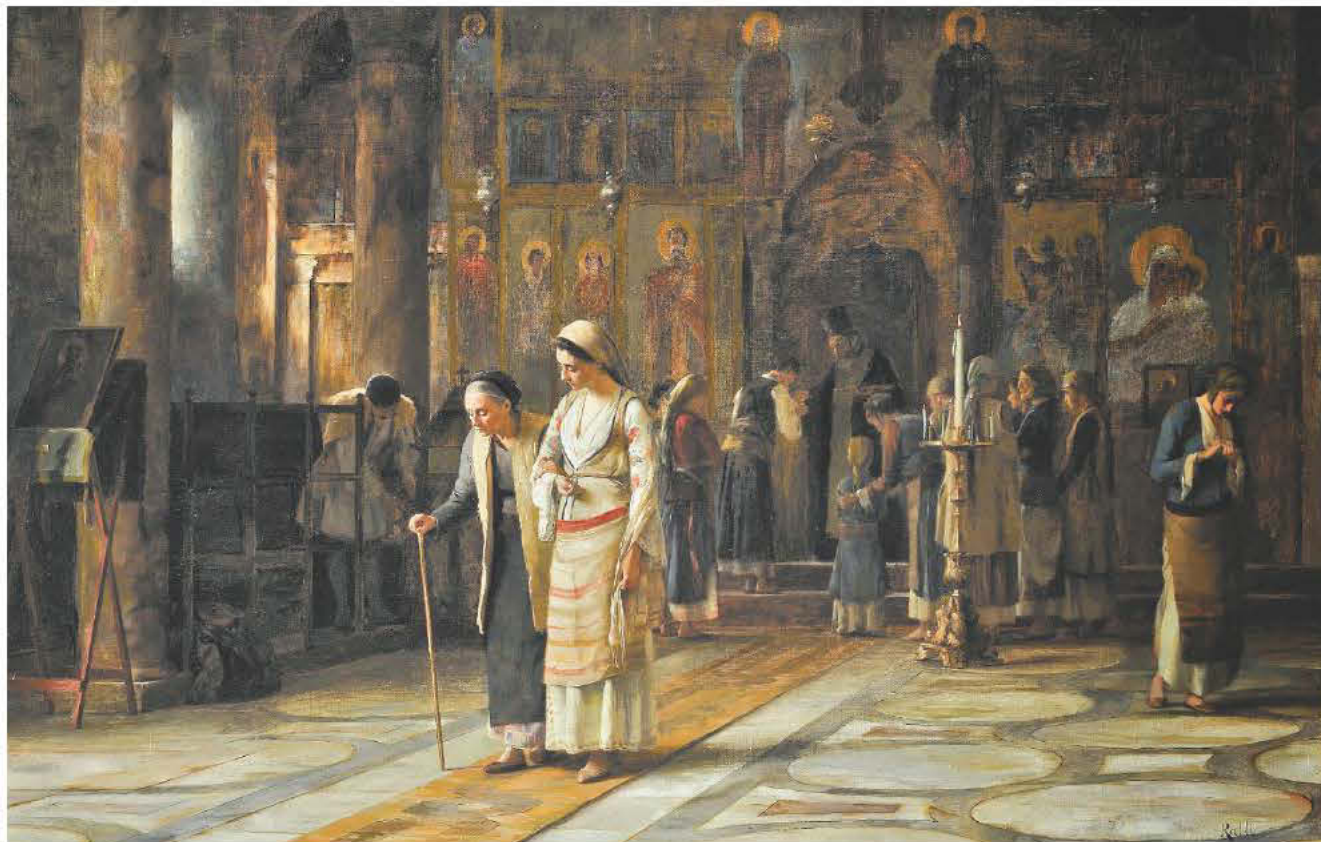
το Πάσχα με ειδική βασιλική διαταγή, του ευεργετήματος όμως αυτού στερούνταν οι για σοβαρά εγκλήματα φυλακισθέντες..

Ας σημειωθεί ότι η συνήθεια της αποφυλάκισης ακολούθησε και η Βενετική Κυβέρνηση στις κατακτημένες από τους Βενετούς ελληνικές χώρες.

Στην χαρά και στον πανηγυρισμό για το Πάσχα μετείχαν, όπως είναι φυσικό, και τα ανάκτορα. Κατά την Μεγάλη λοιπόν Κυριακή οι βασιλείς μετέβαιναν στο ναό της Αγίας Σοφίας, για να εκκλησιασθούν ακούοντας κατά την μετάβαση και την επιστροφή τις επευφημίες των δήμων, των Πρασίνων και Βένετων, οι οποίοι, τοποθετημένοι σε διάφορα σημεία, εναλλάξ επευφημούσαν την διερχομένη βασιλική πομπή, με πρώτους τους Βένετους να αρχίζουν τις επευφημίες.

Κατά την μετάβαση λοιπόν ακουγόταν:

- Θείκης εγέρσεως δυναστεία ο του θανάτου πόλεμος διελύθη
- Φωτός απροσίτου λαμππδόνες νεκροίς επέλαμψαν τοις εν σκότει
- Πάσχα Κυρίου σήμερα καθορώντες μελωδικώς κραυγάζομεν και ομοφρόνως
- ο ακρόνως τω Πατρί συμβασιλεύων αυτός, τας ημέρας ημών, δεσπότηι, ανυψώσοι ταις νίκαις κατά βαρβάρων

Θεόδωρος Ράλλης, Μετά την Θεία Λειτουργία

